

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kürzaparti-utca 31. szám,
novár a lap szellemi részét
illető közlemények, előfize-
tési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KOZLÖNY.

Hirdetések árát

valamint nyilt-teri közlemé-
nyeket kiadó-hivatalunk mé-
ret szerint olesón számít.

Egyes példányok kaphatók i
nyomdánkban, Stark N. és
Untermüller E. könyvk.-ben
számoként 5 krft.
Kéziratok vissza tartatnak.

M megjelenik hetenként háromszor:

vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Szerkesztésért felelős:
SIMA FERENCZ.

Lapunk megrendelhető:

a kiadó-hivatalban és lapkihordóink utján
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Fejedelmek ünneplése.

Császárok királyok járnak Magyarország földjén; a hatalmas német császár és a Bécsben székelő magyar király. S a jó magyar nép föltöbb örvend a nagy szerencsének.

Az a büszke nép, mely egykor Hunyadi Mátyás és a többi nemzeti király idejében fényes napokat látott a budai királyi palotában; mely naponként vendégül fogadta Európa előkelőseit; mely hozzá volt szokva, hogy nagy birodalmak követői és külföldi fejedelmek teszik udvarlásukat Szent-István koronájának vizelője előtt, — most im örvendez, ha a fejedelmi kegy röpke fény-sugara esik rája, s koronás fők hivatalos mosolyának derűje éri hódoló fejét. Örvend, mint a koldusbotra jutott gazdag ember, mikor dus alamizsnát kap.

Eszünk ágában sincs kárhoztatni honfirtársaink naiv örömet. Hiszen oly sok szomorúság jut osztályrészükül, hogy bizony rosszlelkűség volna irigyelni tőlük az öntudatlan örömmek egy futó pillanatát.

De a mi szívünket nem képes gyorsabban dobogtatni a szokatlan ünnepség. Mert a fegyverzörejtről, mely a császárok és királyok lépteit kíséri, önkéntelenül eszünkbe jutnak a régi daliás idők lovagjátékai, amikor még nem került pénzbe a katonamulatság, sőt nem került pénzbe maga a katonaság sem.

Bizonyára a fegyveres erő harcziás parádéja akkoriban nem mutatott olyan imponáló arányokat, mint a mostani katonai gyakorlatok; mert a tornán csak a nagy urak és előkelő lovagok jelentek meg, a többi nép otthon maradt házi tűzhelyénél, békés foglalkozása mellett. De azért a magyarok istenének segítségével mindig megvédtük a hazát, mikor veszedelem támadt és sokkal hatalmasabbak valánk, mint ma vagyunk, midőn fegyverbe öltözve jár a nemzet színevérága, s százezernyi munkás kéz puskát és kardot forgat reggeltől estig.

Nemcsak hatalmasabbak, hanem gazdagabbak is voltunk akkoron, midőn generálisok nyugdíjára s minduntalan új puskára nem kellett adni megszámlálhatatlan milliókat.

Az ünneplés zajában ezekre a milliókra is gondolunk és fölszáll fohászuak a királyok királyának, az Istennek trónusához, hogy adjon érzékeny szívet a császároknak és királyoknak, hogy sajnálják meg a szegény népet, mely inséggel küzd és véres véréjé-
kével szerzett filléreit keserű sóhajttással ál-
dozza a fényes hadseregek és érdekes harci-
játékok busás költségeire. Hiszen ha tudnák
ő fölségeik, hogy mit jelent ez a szó:
i n s ő g, talán haza küldenék a katonákat,

hogy nemcsak fogyasztani, hanem megke-
resni is segítsenek a — mindennapi ke-
nyeret.

Sima Ferencz beszámolója.

Vasárnap mindig mozgalmal képet nyújt a Kossuth-ter, de oly rengeteg néptömeget, amilyen 12-én a reggeli órákban összesereglett ott, régen nem láttunk. Kilenc óratájban azonban megere-
dett az eső, s egész vehemenciával zuhogott 11 óráig, amikorra Sima Ferencz beszámolója volt kitzüve.

A szentési nép pedig a hezáért sokat megtesz, talán a golyózaportól sem hátrálna meg, de azt a záport, amely az egékből hull, ki nem állja. Már az első negyedórán ritkulni kezdtek a sorok, s tíz óra tájban teljes fölözslásban volt a tábor. Százával és ezrével sietett haza felé a nép, annál inkább, mert hire terjedt, hogy a beszámoló máskorra marad.

A függetlenségi és 48-as párt vezetősége valóban azon volt, hogy Simát rábeszélje az elhalasztásra. S ő már-már hajlandó is volt elfogadni az indítványt; de tudattak vele, hogy pár ezer ember az eső daczára is kitartóan várakozik, s 11 óra tájban az eső is elcsöndesedett, majd teljesen megszűnt és kisütött a nap. Meg kellett tehát tartani a beszámolót.

Sima Ferencz dr. Lakos Imre polgármester és a választók egy küldöttsége társaságban érkezett a Kossuth-terre, ahol a közönség lelkes éljenzéssel fogadta. Előbb a polgármester lépett a szószékre, s rövid szavakban elmondván a összegyülekezés czélját, kérte a közönséget, hogy hallgassa meg a város képviselőjének beszámoló beszédét azzal a komolysággal és higgadsággal, mely a szentési népet mindenkoron jellemezte. Azután átadta a szót Sima Ferencznek, aki két óra hosszúig tartó, mind végig feszült figyelemmel hallgatott nagy hatású beszédében vázolta az országgyűlés múlt ülészakájában lefolyt eseményeket és élénk érdeklődés mellett szólott a közel jövőben várható parlamenti akciózról is.

Bevezető szavaiban elmondta Sima, hogy im-
már egészen kimegy a divatból a beszámoló beszéd. A képviselők azt tartják, hogy nem kötelezük működésükről számot adni a választóknak, mert elöget számoltak velük akkor mikor megvásárolták tőlük a mandátumot. Fájdalom, a politikai erkölcsök csakugyan annyira elfajultak, hogy ma már a legtöbb esetben nem a választók bizalma, szeretete és ragaszkodása szolgáltatja a mandátumot, hanem a pénz szerzi meg. Még ellenzéki képviselők is 10—15—20 ezer forintokat költenek a választásra. Mikor így közönséges árucikké lett a mandátum, nem csoda, ha a képviselők úgy gondolkoznak, hogy: „megvásároltam, megfizettem érte, úgy használom, amint nekem tetszik, az eladóknak semmi közük hozzá.” Es az elvukult nép nem veszi észre, hogy azt a hitvány Judáspénzt, melyet szavazataért elfogad, nagy uszorára kapja; mert a megvásárolt mandátumok birtokosai befolyásukat nem a közjó előmozdítására, hanem saját egyéni érd. kielégítésére használják föl. — Szentés város közönségéről azonban tudja az egész ország, hogy nem hódol az erkölcstelen divatnak, meggyöződését és elveit áruba nem bocsátja és el nem adja semmi kincsért; tehát a mandátum, melyet képviselőjének nyújt, tiszta és mocsoktalan. Ennélfogva szóló, mint ezen becses mandátum birtokosa, nemcsak a szeretet és nagyabcsülés amaz

érzelmeinek engedelmeskedik, melyek őt a szentési néphez csatolják, hanem egyuttal kötelességet teljesít, midőn számot ad arról, hogy mikép saféarkodott választóinak megtisztelő bizalmával. (Élénk éljenzés.)

Áttérve az országgyűlésen történetekre, konstata-
tálja, hogy 30 év alatt alig volt vitákban és küzdelmekben oly gazdag ülészak, mint a legközelebbi. De nincs órom az elért eredményekben. A hírlapokból ismeri a közönség a lefolyt nagy mérközés. Látta mindenki, hogy az ellenzék hónapokon keresztül lelkenek egész erejét harciba vitte, hogy megvédelmezze a közszabadság leghatározottabb biztosítékát, a 48-iki vívmányok egyik legbecesebbjét: a sajtószabadságot; amelynek megsemmisítésére tört a kormány. A zsarnokságban tehetetlen, a népjogokat eltipró és a szabadságot konfiskáló Bánffy-kormány valóban jól tudta, hogy mit cselekszik, mikor a sajtót bilincsekbe veri. Mert választási visszaélések, erőszak és megvesztegetés utján lehet olyan parlamentet alkotni, mely elárulja az ország legfontosabb érdekeit és szolgaságba sulyesztja a népet: tehát maga a törvényhozás elkövetheti a legégrekiáltóbb hazaférlást és a legnagyobb politikai gonoszságot; de ha a sajtó szabad, ha a toll embere eszet, lelkét, tudását, bátorságát és lelkesedését beviszi a nép hajlékába, ha fölvilágosítja a népet, hogy mi a joga és mi az érdeke, ha ellenőrző és kritizáló szemével lépésről lépésre kíséri a hatalom kezelőit, s leleplezi, a közvélemény itélőszéke elé állítja, bevádolja és eiltelteti őket, egy szóval a zsarnokság éjszakájában égő fálykáként világít, amelynek fénye elől nem rejtőzhet el senmi dűn és semmi visszaélés, — akkor csak ideig óráig lehet el nyomni a népet, mert a szabad szó ellenállhatatlan hatalma előbb utóbb visszavivja az elrablott jogokat és érvénynt szerez az igazságuk. Tehát mindent elvehetőlünk, csak a szabadsajtót hagyják meg, — akkor nem vészett el semmi. E z é r t emelte erre a hatalmas oszlopra irtó fejszéjét a kormány, s e z é r t védelmezte azt életre halálra az ellenzék.

Valóban szép és nemes harc volt. Az ellenzék, mint egy ember állott a tűzvonalban, rendíthetlenül, kitartóan, elszántan és lelkesülten. Még olyan képviselők is fölemelték tiltakozó szavukat, akik soha se szoktak a Hazban beszédet tartani. Látszott, hogy az a tudat hatja át a kebleket, hogy nagy veszélyben forog a közszabadság.

A számszerinti erejére nézve óriási kormány-
párt tehetetlenül állott a heves ostrommal szemben; az ellenzéki tábor pedig a legjobb reménnyel eltelve, majdnem biztosra vette, hogy a reakcionárius javaslat, s vele együtt a kormány menthetetlenül elbukik. De az utóbbi időkben valami sötét balvezéret nehezedik a magyar ellenzék minden nagyobb akciójára. Valahányszor ugyanis alkalom nyílik megbuktatni a kormányt; mikor már csak hajszálon függ az élete az egész közös-ügyes rendszernek; mikor már csak a kegyelemdőfést kellene neki megadni, — akkor mindig megtalálja mentő horgonyát az ellenzék csodálatos engedékenységében és kapitulációjában. Nem a maga emberségéből szabadul ki az örvényből, hanem az ellenzék mentő kötele vonja a partra. Így történt most is. Mikor az ellenzéki táborban a legmagasabban lángolt a lelkesedés tüze, mely hőssé avatott minden közkatont; mikor a kormány a saját pártjában is föltámadt elégedetlenség és forrongás által erejében megsibbasztva, a legválságosabb perczeket élte, akkor az ellenzéki vezérkar egész varatlanul lerakta a fegyvert, s ugyszólván kényre-kegyre kapitulált. Bármiként szépiték is a dolgot, szóló nem habozik kimondani, hogy az

egység, mellet az ellenzéki vezérkar és a kormány kötöttek egymással, a parlamenti árusítás jellegét hordja magán. Mert aki egy törvényjavaslatot az országra nézve veszélyesnek tart és hirdeti, s az ellen a legelkeseredettebb harcot folytatja, annak kötelessége utolsó lehetleg küzdeni. Azért szóló nem is vetette alá magát az egységnek, hanem tovább harcolt, mint a jó katona, aki meghal, de meg nem adja magát. (Viharos eljenzés.)

Az ellenzék feyverletével a kormány elérte célját: kiszolgáltatta a sajtót az ugynevezett szakbíroságnak. Hogy ez mit jelent, azt könnyű elgondolni abból amit napról-napra lát a szentesi nép. Hiszen köztudomásu hogy mily ádáz üldözésnek van kitéve évek hosszú sora óta a „Szentesi Lap.” Hányszor akasztanak birságot a nyakába, hányszor itólik el a szerkesztőjét és üldözik a legvérlázítóbb vadsággal; csupán azért, mert a kormánynak és az ő zsoldosainak szemébe meri vágni az igazat. Pedig most független állásu polgárok itélnék a sajtó vétéségek fölött; akiket legfőlebb az elfogultság vezet. De mi lesz jövőre, mikor a kormány kinevezésétől függő bírák kezében lesz az ellenzéki hírlapíró sorsa? Hiszen tudjuk, hogy a járásbíró törvényszéki elnök szeretne lenni, a törvényszéki bíró a királyi táblai bíróságra aspirál, a törvényszéki elnök táblai elnökségre vagy kuriai bíróságra vágyakozik; s mindezen óhajások aspirációk és vágyak teljesedése pusztán a kormány kegyétől függ. A királyi ügyészek pedig, akik az üldözésre vannak hivatva, egyenesen a kormány utasítása szerint tartoznak eljárni. Minden profétai tulajdonság nélkül megjövendőbetejtük tehát, hogy a szakbíroságok ítélete, mint bárd fog lezuhanni az ellenzéki hírlapíró nyakára. Sőt oly esetekben is, amikor esküdtzsek elé viszik a sajtóvetéseket, a kormány befolyása döntőleg fog a serpenyőbe esni; mert az új törvény szerint az esküdtteket a főispán és a törvényszéki elnök választják össze; s könnyű elképzelni, hogy milyen lajstromot fognak ezek az urak összeállítani. A fölött pedig, hogy melyik sajtóvetés utaltassék a mondvacsinált esküdtzsek elé, az ügyesség és a szakbíroság dönt; s nincs benne semmi kétség, hogy ha magunkfajta újságíró kerül a kezük közé, azt megtartják maguknak. Sőt az új törvény szerint még előzetesen vizsgálati fogságot is alkalmazhatnak a bíróságok a bevádolt újságíró ellen; s hogy mikép fognak élni ezzel a nagy hatalommal, azt eléggé megvilágítja az a halatlan eljárás, melyet a minap a „Szentesi Lap” szerkesztőjével szemben követtek, akit közvetlenül a képviselő választás előtt — nehogy a választásnál, mint elnök, utójában legyen — letartóztattak, s közvetlenül a választás után ismét szabadidőre helyezték, a nélkül, hogy letartóztatása egész ideje alatt csak azt megkérdezték volna tőle, hogy ideje hívják?

Mindezek azt bizonyítják hogy oly korszakban élünk, midőn nem szabad szerelni a hazát, nem szabad harcolni a népjogokért; mert aki hazafi és a szabadság bajnok, azt börtönbe hurcolják, becsületében és vagyonában rongálják. Hanem ennek a féltelenkedésnek végre határt kell szabni. S ha van a népben szabadságszeretet és öntentartási ösztön, akkor fel kell emelnie szavát és fülébe kell dörögnie a szarnok kormánynak, hogy: „Eltég volt, ne tovább!”

Ha hivatalos visszaélésekről vagy erőszakról van szó, a kormány süket és vak, a panaszt meg nem hallja, az orvoslást meg nem adja; de ha ellenzéki ember követ el valami hibát, vagy csak ürügyet lehet találni, hogy belé köthessenek, a hajdútól a szolgabíró, alispán, főispánon át egész a miniszterig mindenki talpra áll, s minden követ megmozdít, hogy az alkalmatlan embert az utból eltávolíthassák. Amelyik tisztviselő nem jár a főispán kegyében, azt egyszerűen kidobják és megfosztják a kenyerétől; úgy hogy szóló már nem is óhajt a tisztviselőkkél jó viszonyban lenni, mert ha a Vadnay-és Perczel-féle despoták megsejtik, hogy valamelyik tisztviselővel barátságos viszonyban van, akkor az mindjárt rossz ember, akit „közzolgálati érdekből” el kell pusztítani. Csak a rabszolgák élhetnek most háborítlanul, a szabad emberekre és független polgárokra — akik emberi és polgári jogaikat merik emlegetni — valóságos hajtóvadászat folyik. Erre a kormányzati rendszerre a parlament egyik legnagyobb te kintélye: Horánszky Nándor azt mondta, hogy: „az a rendszer, mely mindenütt a polgárok jogába botlik, mindenütt a szabadságot korlátozza forra-

dalomra vezet”. S valóban, a történelem azt bizonyítja, hogy midőn a keserűség pohara megtelik, csak egy mozdulat kell, hogy kicsorduljon, és ha kicsordul, pusztít és rombol, mint az áradat, amely gátjait elszakítja.

A kormányzat bármelyik ágára tekintünk, sehol se találunk semmi megnyugtatót. Évek óta sürgeti a függetlenségi és 48-as párt az adóreformot; hirdeti, hogy a föld nem bírja az óriási terhet; követeli a kereseti adó kirovásánál tapasztalható rendkívüli aránytalanságok megszüntetését; sürgeti a választási törvény revízióját, a cenzus leszállítását és a választási jognak a legmesszebb menő kiterjesztését, vagyis az általános szavazati jog behozatalát; a kormány azonban mindezen követelésekkel szemben hallgat, vagy tagadó álláspontot foglal el. Csaka közönséges bálvány az, amelynek telhetetlen gyomrába semmi áldozatot nem sajnál. Pedig most már, nem pusztán föltevés, hanem 30 év szomorú tapasztalatai által bebizonyított tény, hogy nagyon csodálatos Deák Ferenc, mikor a közönséges kiegyezésről azt hitte, hogy az egy erős fundamentum, amelyen az ország jólétét föl lehet építeni, ami majd maga után vonja az állami függetlenség visszaszerzését. Látjuk, hogy a függő viszony, amelyben századok óta tart bennünket az osztrák, csak annyiban változott, hogy ez előtt önkényes volt, most pedig törvényes. De különben me is, sőt talán jobban, mint valaha, Ausztriának gyarmata vagyunk, s az osztrákot önvérünkkel tápláljuk. Minden mameluk elismeri, hogy ez türhetetlen állapot, amelynek megváltoztatására törekedni kell; állítják, hogy ők is szívesen lélekkel óhajják a függetlenséget, csakhogy annak megvalósítására be kell várni az alkalmas időt. Nos, hát most itt van a kedvező pillanat, amelynél alkalmasabb 30 év alatt még elő nem fordult. Ausztriában fejtegetre vannak állítva az állapotok; a kiegyezés nem kell se a németnek se a csehnek, se a lengyelnek, se a többi nézőnek. És mit látunk? Azt, hogy a magyar kormány és pártja a helyett, hogy szavukon fogná az osztrákokat es sietne behozni a perszonál uniót, mindent elkövet az inimmár szakadó féiben lévő közönséges kapocs fentartására. Mikor minden elem vegyi önállóságára törekszik, akkor a magyar kormány a régi egésztegenlenségét akarja fenntartani. Miért? Egyszerűen azért, mert a dinasztia és a király ragaszkodik a 67 iki alkotáshoz. Sok százados bajunk az, hogy mindig volt itt egy párt, mely osztrákabb volt az osztráknál fejedelmi kegyre áhított, czimzet rangot, anyagi előnyöket hajhászott, s ezekért hűtlenül föláltozta a nemzeti politikát és szolgálúsággal zsoldosává szegődött az udvari politikának. A rossz hazafiak ezen fajtájában a legrosszabbak közé tartozik a Bánffy-kormány és az az összevásárolt tömeg, amely körülötte sorakozik. Ezek nem akarják kihasználni a kedvező alkalmat, hanem az udvar kedvéért minden erejüket megfeszítik, hogy Ausztriával való áldatlan frigyünk továbbra is épségben maradjon. De mi, a függetlenségi és 48-as párt, akik nem ismerünk el Ausztriával semmi közönséget, csak az uralkodó közönséget, minden követ meg fogunk mozdítani, hogy a mostani kedvező helyzetet fölhasználva, megszakítsuk a pyüölt közönséges kapcsot és visszaszerezük óhajított függetlenségünket. S ha nem sikerül, akkor a nép tudni fogja, hogy nem az osztrákokat, hanem az osztrákmagyarokat kell okolnia.

Midőn a kiegyezésről beszélünk, ismét eszünkbe jut az a kárhóztaladó kompromisszum, melyre az ellenzék az imént lefolyt ülészek alatt lépett a kormányval. Mert ezzel az ellenzék nemcsak a sajtószabadságot engedett rést ötni, hanem öszekötött kézzel kiszolgáltatta magát a kormánynak az egész evre, mert megígérte, hogy a kormány javaslatait, s ezek között azt is, mely a kiegyezés ideiglenes meghosszabbításáról szól — nagyobb vita nélkül áteresztí. No hát szóló és pártja ezt a megállapodást nem fogja respektálni, sőt hazafias kötelességének tekinti, hogy a kiegyezés meghosszabbítását minden parlamenti eszközzel megakadályozza. (Lelkes eljenzés.)

A kormány és pártjának hazafisága most egy másik próban is át fog menni. A jövő évben lesz ugyanis 1848 márczius 15-nek félszázados évfordulója. Ebből az alkalomból a függetlenségi és 48-as párt meg a mult ülészek alatt indítványozta, hogy a korszakalkotó nagy nap nemzeti ünnepé nyilván-

nittassék. Bánffy akkor üres biztatással ütötte el az indítványt. A félhivatalos lapok közleményeiből azonban arra lehet következtetni, hogy a kormány nem márczius 15-én, hanem december 2-án akar nemzeti ünnepet rendezni, amikor 50-ik évfordulója lesz annak, hogy ő felsége elfoglalta az osztrák császári trónt. Nekünk, magyaroknak, még rendes viszonyok között sem lehetne e napon ünnepet ölni, mert Ausztria nekünk külföld, egy idegen állam, amelynek trónjához semmi közünk. De egyébként ezer okunk van arra, hogy ne ünnepeljük meg az 1848 dec. 2-iki trónfoglalást, mert az reánk soha el nem feledhető gyászt és örökké sajtó fájdalmat hozott. Ugyanis az osztrák császár nevében hóhérolták le vértanúinkat; az osztrák császár nevében börtönözték be hazánk nagy fiait; az osztrák császár nevében zsarnokoskodtak rajtunk egész 1867-ig. Igaz, hogy ezekért magát az uralkodót személyesen felelőssé tenni nem lehet, mert ami történt, az a tanácsosai lelkiismeretének terhére íródik; de mégis tény az, hogy annyi vérlázító emlék fűződik ahhoz a december 2-iki trónfoglaláshoz, hogy legfőlebb annyit tehetünk, hogy iparkodunk nem beszélni róla. De hogy nemzeti ünnepet öljünk azon a napon és viszont mellözzük a márczius 15-iki ünnepet, az még gondolatnak is vakmerő, mert valóságos arculverés a nemzeti közérzületnek. (Lelkes eljenzés.) Nekünk magyaroknak nem 1848 dec. 2-án, hanem 1867-ben történt a trónralépés; s bizonyára maga ő felsége is megvetne bennünket, ha annyira vinnék a szolgálékűséget, hogy azt a má s i k napon ünnepelők meg. (Általános élénk helyeslés.)

Még egy fontos kérdést nem hallgathat el szóló, s ez a szocializmus kérdése. Ő úgy fogja fel képviselői hivatását és állását, hogy nem egy pártot és társadalmi osztályt, hanem a nép egyetemét képviseli a parlament ben; tehát képviselője a szocialistáknak, sőt azokra még fokozottabb mértékben kell gondjának lennie, mert azok kívannak zárva a jogok gyakorlásából s igényeiket a parlamentben nem érvényesíthetik. A kormány a szocialistákkal szemben valóságos strucz politikát követ. Azt hiszi, hogy ha süket és vak marad e mozgalommal szemben, akkor az veszély nélkül vonul el a feje fölött. Pedig ez nagy jelentőségű, horderejében meg sem mérhető mozgalom, amely előreláthatólag át fogja alakítani az egész társadalmi és politikai rendet. Okos kormány, mely nem bizakodik el a nyers hatalomban és tudja, hogy eszméket szuronyokkal kipusztítani nem lehet, a legnagyobb komolyrággal számot vetne a munkások mozgalmával és belátná, hogy vannak jogos igények, melyeket ki kell elégíteni, s vannak különbözőzetek, melyeket ki kell egyenlíteni. Szóló és pártja a teljes joggyenlőség elvét vallja; azért követeli, hogy minden polgár aki csak egy krajczár adót fizet, szavazati jogot élvezzen és érvényesíthesse folyását egy a parlamenti, mint a községi és törvényhatósági életben. Az isten mindnyájunkat a saját képére teremtet; miért volna tehát nekem több jogom, mint a többi embertársrmmnak? (Egy hang: „Eljen a világszabadság!”) Petőfi is ezt a jelszót hangoztatta — ugymond szónok — de ne felejje a közbeszólo polgártársam, hogy Petőfi a csatatéren halt meg a házáért. Ez a jelszó annyit jelent, hogy legyen szabad az egész világ; de az nem zárja ki a hazaszeretetet. A mi feladatunk első sorban az, hogy a magunk szabadságát vivjük ki; de arra is gyöngék vagyunk, mert ha a hatalom erőszakoskodásával szembe kellene szállni, néhány zsandár szétkergetne 3000 szocialistát. Én — ugymond — a szabadság védelmében oda tartanám a mellemet a golyó elé, de azok a világpolgárok, akik a haza szabadsága helyett a világszabadságot hangoztatják, aligha el nem futnának. Arra inti tehát a szocialistákat, hogy szeressék a hazát, és idegen bálványok helyett azt a pártot támogassák, mely védi a nép egyetemének, tehát a szocialistáknak is a jogát és igazságát. (Eljenzés.)

A közbeszólasra tett ezen megjegyzések után lendületes szavakban emlékezett meg Sima a szentesi népről. Láthatják — ugymond — hogy a közállapotokról semmi örvendeteset sem mondhatott; de ennek maga az ország népe az oka, mert nem teljesíti kötelességét a választásoknál; vagy közönyös marad, vagy eladja magát, de mindenkép azoknak tesz szolgálólatot, akik zsarnokoskodnak fölötte. Jól mondják tehát, hogy minden népek olyan kormánya

van, amelyet megérdemel. Amde halálával és büszkeséggel hirdeti, hogy az elkorcsosulás ezen korszakában a szentesi nép a maga nemes jellemével, tántorítatlanul alvosságával és megvesztegethetetlen tisztaságával magasan kiemelkedő kivételt képez. Az egész ország tisztelettel hajol meg a szentesi választókerület előtt, mely olyan, mint az oázis a Saharában: tisztaságával, üdőségével enyhét nyújt a portengerben elfáradt vándornak. Az Isten éltesse, az Isten tartsa meg ezt a nemes, hazafias és becsületes népet!

Elkes éljenzéssel viszonzta a közönség a szép szavakat; azután Sima lélepett a szószékéről, amelyen Kátai Pál János jelent meg, hogy az ő jóízű módorában még néhány okos és talpraesett szóval lelkesítse és buzdítsa a közönséget.

Végül Varga Bénéjánt mint a szentesi függetlenségi és 48-as párt egyik alelnökét, meleg szavakban megköszönte Sima Ferencnek az országgyűlésen tanúsított bátor, erélyes és kötelességű magatartását, kérte, hogy haladjon továbbra is az eddig követelt uton, melyen a szentesi nép tisztelete, ragaszkodása és szeretete mindenba kíséri fogja.

Ezzel a közönség, Sima Ferencet eltelve, a legszebb rendben szétoszlott.

Helyi és vegyes hírek.

— **Az autonómiai választások** a vásárhelyi róm. kath. esperesi kerületben — amelyhez Szentes is tartozik — már minden községben megtörténtek s ezeknek eredményeként közölhetjük, hogy a kongresszusi képviselőre beadott szavazatok községenként következőképp oszlottak meg: Szentesen gróf Károlyi László nyert 738, Fáy Antal takarékpénztári igazgató 9 szavazatot; Csongrádon Károlyi gróf 1383, Fáy 2; Mindszinten Károlyi 18, Fáy 379; Tömörkényen Károly 32, Fáy 6; Mágocsán Károlyi 413; Derekegyháza Károlyi 176; Szegváron Károlyi 237, Fáy 288; Tápén Károlyi 16; Dorozs-Károlyi 138; Hódmező-Vásárhelyen Károlyi 203, Fáy 449; Dócson gróf Károlyi László 118; Sándorfalván Károlyi 47; Algyón Károlyi 45; Sámsonban Károlyi 274. Ezek szerint a kerületben beadatot összesen 5026 szavazat, melyből Károlyira esett 3893, Fáy Antalra 1133 s így 2760 szavazattal többséggel gróf Károlyi László választott meg a kerület kongresszusi képviselőjéül.

— **Gyorsaság nem boszorkányság.** Ismételt hirt adtunk már arról, hogy a kormány házi ipari foglalkoztatással akarja az inséget enyhíteni és a szocialista munkásoknak azt a panaszát, hogy téli időben nincs keresetük — elhallgattatni. Hetekkel ezelőtt a „Szegedi Napló” nyomán azt is közöltük, hogy az ide vonatkozó tervezet már minden részletében ki van dolgozva, s csak megvalósításra vár. Magát a tervezetet azonban halandó ember aligha látta; negédesen titkolta a kormány, mintha valami krisztinkindli volna, amit nem szabad a gyerekeknek előre látni, hogy minél nagyobb legyen a kellemes meglepetés. Naiv jóhiszeműséggel azt gondoltuk, hogy krisztinkindli már csak kiosztásra vár, s az előkészületeket régen befejezték. S ime most kitud, hogy a miniszteri búróban hónapok óta lepi a por a híres programot és még most tanakodnak rajta, hogy jó lesz-e, megvalósítható-e, vagy még aludjanak rája néhány száz éjszakát. A kereskedelmi miniszter ugyanis még csak most közölte — persze, titok pecsétje alatt, nehogy valami hozzáférő ember is belekotnyeleskedjék — a lármás hírű programot a szegedi ipar és kereskedelmi kamarával, gyermekfélével féltékenyül tudakolván tőle, hogy mit szól hozzá, vajjon a tervezet helyénvalónak, keresztülvitelét lehetségesnek és szükségesnek tartja-e? . . . Látni való, hogy a pompás program nem ennek a generációnak, hanem a késő unokáknak készül.

— **Viszálykodó szocialisták.** A szocialisták között lappangó viszálykodás, amelyet egy darabig sikerült elsimitani, most ismét kiéledett, sőt a czeplédi szocialista kongresszussal nyíltan kitört és a szocialisták két pártra szakadtak. Egyik párt a régi:

nemzetközi szocialdemokrata-párt, a másik a független szocialdemokrata-párt, a mely legnagyobb részben földművesekből áll. A két párt természetesen kigyót-békát kiabál egymásra. A régi párt hívei azt állítják a független szocialistákról, hogy őket a kormány megfizeti és ezért pártjuk a hatóságok védelme alatt működik. Az új párt pedig azzal vádolja a régi központi pártvezetőséget, hogy a pártvezetők elsikkasztja, folyton gyűjtéseket rendez, hogy legyen mit zsebre venni, részvényeket ad ki a lapra s azokkal el nem számol stb. Ezeket a vádakokat a czeplédi kongresszuson nyíltan el is mondták. Szóval a szocialisták között nagy a háborúság s ennek alighanem rossz vége lesz, mert az ellentétek napról-napra élesednek.

— **Elhalasztott tanító választás.** A Katona József tanító elhalálozásával megüresedett ev. ref. tanítói állás a ref. egyháztanács f. hó 13-án tartott ülésen lett volna betöltendő. Több presbiter indítványára azonban kimondta az egyháztanács, hogy a kérdéses állást nem tölti be, hanem a növendékeket a többi osztályokban osztja el, mivel a növendékek csekély létszáma ezt az intézkedést indokoltá teszi.

— **Az első 48-as kör** vasárnapi bálján felülfizettek: Sima Ferencz ur 5 fót, Láng József ur 1 fót, Papp Ferencz asszony 1 fót és Pintér Gyula 60. krt; kiknek e helyen is köszönetet nyilváníttja a rendezőség.

— **Nyilvános köszönet** Székely József, Németh Jenő és Tupler Sándor urak által a „Malbisch Arumim” egylet javára dr. Eisler Samu ur adományának küldött 12 fót és 90 krt. vételét a midőn nyugtatjuk, a nemes szívű adakozónak halás köszönetét nyilváníttja a választmány.

— **Ebmarás.** Váci Jánosné Mikécz Mária Dósa Molnar Antal kutyája megharapta a folyó hó 13-án Az ebet megfűgyeles aia vették.

— **Szűret.** A nagyhegyen a szűret, folyó hó 20-án kezdődik, akik előbb akarnak szűretelni, az erre vonatkozó engedélyt Körtvélyessy Sándor hegybírónál kaphatják meg.

— **Sertésvész.** Ocsód község határában a sertésvész járványosan fellépett és a község határa zár alá vétetett.

— **Megszűnt jószágbetegségek.** Teés községben a sertésvész Makón pedig a száj és körmofajás megszűnése hatóságilag kimondatott, és a fent nevezett községek határa a zár alól feloldatott.

— **Lezuhant a toronyról.** A füstötubnyai római katolikus templom tornyát, a mely néhány hónappal ezelőtt villamutófényt légegett, most készítették el. Körülből az utolsó kalapácsütéseket tette rajta kedden Szkotnyierk Nándor acsmester, a mikor hirtelen megszédült s a husz méter magas toronyról lebukott a mélységbe. A szerencsétlen persze teljesen összezuza magát.

— **Kisleányok cserencsétlensége.** Keszthelyről írják: Lóki József béres felesége a minap vizert ment. Magára hagyva otthon másfél éves kisleányát. Tavollette alatt kűnn a konyhában tüzet raktak és a tűzhelyből a füst betódult a szobába, hol a kis lány játszadozott. Senki sem gondolt vele s mire az anyja hazatért, a leányka a füstben megfulva, holtan feküdt jatekai között.

— **O-Besenyőn (Torontálmege)** Pejov István földműves masteleves leánykaja a ház végén levő kert ajtaja közé szorult s a mire észrevették, meghalt. A gyermek, kinek szülői otthon voltak, minden valószínűség szerint, gondatlanság áldozata. A nagyszentmiklósi járásbírósg megindította a vizsgálatot.

— **Gyilkos kocsis.** Megemlékeztünk már arról a vadállati kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságról, melynek Kriger Miksa a báró Solyn ossy Lajos-féle uradalmi jószágigazgatója esett áldozatul. A véres eseményről újabb részletek érkeztek hozzánk. Kriger szerdán meghagyta kocsisának Sándor Mihály-nak, hogy fogjon be, mert meg akarja tekinteni a kétórásjárásra fekvő Subolya-pusztát. A kocsis vonakodott a parancsot teljesíteni s ez annyira dühbe hozta Krieger, hogy arczul vágta. Sándor erre bement az istállóba s szitkozódva hozzá kezdett a befogas előkészületeihez. A szitkozódást hallva Krieger, utána ment az istállóba s újból megütötte. A kocsis erre neki rohant Kriegernek, fölkapva egy kezűgyebe eső vasvillát, azzal fejbe verte. A jószágigazgató hanyatt esett, mert az első ütés erős volt, hogy koponyája megrepedt s azonnal meghalt. A kocsis a vér láttára valóságos álöröngni kezdett; fékevesztett dühében neki esett a holt embernek és iszonyatosan megcsontította. A vasvillával kiszúrta Krieger szemét s arczát a felsimerhetetlenség öszszekaszabta. A vasvilla egyik ágát az áldozat szájába dugva, leszakította a teljes állkapcsát s fogait

kiverte. Gyomrába dőfve, az egész gyomrát felhasította, olyannyira, hogy belei kifordultak. A zajra előkerült a cselédség, de akkor a gyilkos elmenekült és egyenesen a csendőrséghez futott. Itt vértől beszennyezve, feldult ábrázattal bevallotta tettét. A csendőrök természetesen letartóztatták és bevitték a ternovai szolgabíróhoz. A meggyilkolt jószágigazgató feleségét és egy kicsiny gyermeket hagyott hátra; temetése a napokban volt óriási részvét mellett.

— **Néhány szem szilva miatt.** Ez ember igazán elborzad ama vadállati kegyetlenségtől, a melyet néha kis okok is föltámasztanak emberi szívben. Felpéc győrmegyei községből jelentik, hogy egy odavéló ember megölt egy gyerek-úfjút — néhány szem szilva miatt. Egy Vojtík Tóth József nevű ember bomászott a Bozayak kertjébe, szilvát lopni. A tulajdonosnak tizenegy éves fia rajtaérint a lopásán, s elfogta. A tolvaj erre kést rántott, elvágta a fiu nyakát, fejét összeszurkálta, s a vonagló elásta. Mikor már elkövette szörnyű tettét, elfogta a megbánás, egész éjjel bujdosott, reggel hazatért önmagának is elvágta a nyakát. Másnap reggel találták meg halva az elásta Bozay-fut, s a gyilkos is belehalt sebébe.

— **Két gyilkosság.** Pécsről egyszerre két gyilkosság hírért táviratozók. Guszmann Vilmos siklósi fakereskedő a napokban biciklin ment a szlapon parton lévő dolnji-miholjaci fűrészmalmába. Családja haza várta még aznap, de nem érkezett vissza. Másnap keresni kezdtek. A pályi révben a parton ráakadtak a biciklire, mellette hevert a fakereskedő üres pénztárczája. Később pedig megtalálták Guszmann tetemét a Drávában, közel a parthoz. A halott nyakán kötél volt, ami kétségtelessé teszi, hogy a szerencsétlen meggyilkolták és kirabolták. — **A másik áldozat** Szechenyi Pál főerdész, Kalmancsaj József. A somogyimegyei lábodi erdőben holtan találták, testét három golyó furta át. Valószínű, hogy vadászok ölték meg. A fiatal főerdész gyaloghíntón vitték lakására. Kétségbeesett felesége s három gyermeke siratja.

— **Város mely csak télen van.** Ez a ritka város az északamerikai Michigan államában van, Fish city, Hal-város a neve. Elmondhatjuk, hogy nincs párja a világon. Három-négyezer lakosa van, akiknek mintegy ezer kunyhó szolgál hajlékuk. Ezek a kunyhók pedig egy tó közepén állanak, de persze csak akkor, ha a tó befagyott. Akkor a városka föltölte élénk; minden lakos léket vág a házikója előtt és vigan halászik. Sokszor egy től alatt kétmillió halat is fognak. Mikor aztán a tavasz lehellete olvasztani kezdi a jeget, a város lakói föszedik kunyhóikat s elköltöznek a szomszéd városba, hogy telire ismét visszatérjenek s megalapítsák az ő városukat. Nyaranta a Fish citynek nyoma sincs a tó két hullámai felett.

— **Szegény Dárius.** Adóhivatalnok volt Palásthy Janos. Ma már nem az, csak egy szegény örült, akit a takarékosága hajtott az örületbe. Becsületlen, szorgalmas hivatalnok volt, szerette mindenkinek, csak egy hibáját tudták: a túlságba vitte a takarékoságot. A szájától is elvonta a falatot, hogy napról-napra pénzt gyűjtessen. Otthon elszedte a takarékosága gyümölcsét és ragyogó szemmel olvaszt, rakosgatta a csillogó pénzdarabokat. Lassan-lassan mániája lett a pénzgyűjtés. Beszél a pénzével susogó, dédelgető hangon és mondogatta:

— Dárius leszek. Dárius leszek.
A pénzsovárags bűnbe is vitte; a felektől beszedett pénzt haza vitte és elrejtette a többi közé. De ezt a cselekedetét már nyilván az örület dik-tálta neki. Mikor kérék tőle, ingerdiltlen kiáltotta:
— Nem adom, az egész viiág pénze az enyém, én vagyok az új Dárius.
Palásthy Jánost nem a börtönbe, hanem a tébolydába vitték. Szegény Dárius.

— **Az acetylengáz veszélyessége.** Öhler László segédtanár az orvosi egyetem közegészségtani osztályán, a dr. Generisch Vilmos egyetemi tanárral együtt megejtett vizsgálataik alapján az acetylengáz mérgező hatásáról tartott felolvasást az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésén aug. 25-én Tren-csenben s konstatalta, hogy az acetylengáz illó részei mérgeghatásúak és az egészségre ártalmasak, sőt veszélyesek lehetnek, véletlenséggel vagy tudatlanságból bekövetkezőtől mulasztásoknál. Ezen tudományos állítást mintegy természetesen megerősítette azon acetylengáz-robbanás, mely néhány napra a felolvasás után, aug. 31-én Békés Gyulán, a Korona szállodában történt, újabban pedig Zimonyban a Royal-szállodában történt egy nagyobb acetylengáz-robbanás, mely alkalommal két egyén súlyosan megsebesült.

— **A szép sógorasszony.** Münchenből véres családi tragédia híre érkezik, melynek végzetes motívumait még titok leple fedi. A véres eset a Kalscheuer kereskedő házában történt. A fiatalabb Kalscheuer, a kereskedő öccsége eljött látogatába. Beszélgetés közben egyszerre revolvert rántott és többször rálőtt a kereskedő szép fiatal feleségére. Az asszony remülten menekült, de a fiatal ember utána rohant s egy késsel összeszurkálta. Ezután a sajt szivebe dőfte a kést, vagy ott a helyszínen meghalt. Az asszony sebei halálosak. Nyilván szerelmi történet van a tragédia kulisszái mögött.

Gőzhajózás a Tiszán.

Ervényes 1897. márczius 23-tól.

Péntek kivételével naponként!**Csongrád—Szeged.**

Csongrádról indul	5 óra 00 perc	reggel
Szentesről	5	35
Csanyról	6	10
Mindszentről*	6	45
Algyórol*	8	10
Szegedre érkezik	9	00 délelőtt

Szeged—Csongrád.

Szegedről indul	2 óra 30 perc	délután
Algyórol*	3	40
Mindszentről*	5	40
Csanyról	6	10
Szentesről	7 óra 10 perc	este
Csonrádra érkezik	7	45

Szolnok—Csongrád.

Szolnokról	indul	1 óra 30 perc	délután
T.-Varkonyról		2	20
T.-Versenyrol		2	40
O- és Uj-Kécskéről**		4	10
T.-K.-Inokáról***		5	00
T.-Ughról*		5	20
Csongrádra	érkezik	6	40 este.

Csongrád—Szolnok.

Csongrádról	indul	4 óra 15 perc	reggel.
T.-Ughról*		5	45
T.-K.-Inokáról***		6	20 délelőtt.
O- és Uj-Kécskéről**		7	10
T.-Versenyrol		8	15
T.-Varkonyrol		9	05
Szolnokra	érkezik	10	00

* Ladi állomás.

** A gőzösök Uj-Kécskén kötnek ki.

*** „ „ T.-Kürtön „ „

Özv. Pláger Józsefné

II. tized 623. sz. háza üzlethelyiségnek f. évi Szt.-Mihály napjától kiadó, vagy kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezni Deutsch Mórral vásártéren. 3—3

Kiadó föld.

Ecseren 85 1200 nsz. öles hold szántó-, és kaszáló egy vagy több évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet a **Szentes Vidéki takarékpénztárnál.** 1V2

— Alapított 1858. —

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt) WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külső váci-ut 45. szám.

Sürgőnyezim: Szivattyugyár Budapest.

Gyárt: mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzin-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és cseretöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint villamos üzemre. **Ártézi kúteléptményeket** vasból. Tűzfecskendőköt és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hőkéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzferőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegödör tisztító készülékeket. Vas- és ercöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon-rostélyokat.

LETESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket. 27—40

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Jutányos árak!**SZENTESI ELSŐ KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Szentesen, Kurczaparti-utca 31. sz.****Elvállaljuk:**

Diszes számlák, jegyzékek és tudósító-levelek;

DISZES MEGHÍVÓK ÉS TÁNCZRENDEK;

DIVATOS ELJEGYZÉSI ÉS ES-KETÉSI KÁRTYÁK;

ÉTLAPOK;

KÖZSÉGI és VÁRORI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK;

ÁRJEGYZÉKEK;

Czim-, asztali és névjegyek;

Mindennemű és színű falragaszok;

Diszes kivitelű gyászlapok elkészítését.

Harmincz év óta fennálló
s a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő betűkkel és gyors-sajítóval ellátott és **ujjonnan berendezett**

KÖNYVNYOMDÁNKAT
melyben minden e szakmába vágó munkák a legjutányosabb áron, csinos kivitelben, gyorsan és pontosan készíttetnek el, — ajánljuk a n. é. közönség párt-fogásába.

Tisztelettel:
Szentesi első könyvnyomda részvény-társaság.

Elvállaljuk:**MINDENNEMŰ**
Tablák kimutatások;

Takarékpénztári mérlegek;

Időszaki és folyóiratok;

HIRLAPOK ÉS MŰVEK;

Diszes kivitelű szalag-aranyozások;

IPAR ÉS KERESKEDELMI KÖR-LEVELEK csinosan kiállítva;

MINDENNEMŰ IRODAI és ÜGYVÉDI nyomtatványok;

LEVÉLPAPIROK

és

BORITÉKOKNAK

cizgyomással készítését.

Szép kivitel!

A SZENTESI LAP

szerkesztősége és kiadóhivatala, hol kéziratok elfogadtatnak s az előfizetési pénzek felvételnek.

Pontosság!

Szentes, 1897. Nyomatott a kiadótulajdonos: „Szentesi Első Könyvnyomda Részvénytársaság” gyors-sajtóján.